

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la abrogarea punctului 27 din Regulamentul privind modalitatea de aplicare a semnăturii electronice de către funcționarii persoanelor juridice de drept public în cadrul circulației electronice a acestora, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1141/2017

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la abrogarea punctului 27 din Regulamentul privind modalitatea de aplicare a semnăturii electronice de către funcționarii persoanelor juridice de drept public în cadrul circulației electronice a acestora, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1141/2017 a fost elaborat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în comun cu Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică”.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ Hotărârea Guvernului nr.1141/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de aplicare a semnăturii electronice de către funcționarii persoanelor juridice de drept public în cadrul circulației electronice a acestora a fost elaborate în temeiul prevederilor art.5 alin.(4) al Legii nr.91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic, care prevedea competența Guvernului de stabilire a modalității de aplicare a semnăturilor electronice de către funcționarii persoanelor juridice de drept public. Ulterior, Legea nr.91/2014 a fost abrogată și a fost înlocuită cu Legea nr.124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere. Conform Legii nr.124/2022 a fost introdusă noțiunea de „identificare electronică” care definește un proces de utilizare a datelor de identificare ale persoanelor în formă electronică, reprezentând în mod unic fie o persoană fizică sau juridică, fie o persoană fizică care reprezintă o persoană juridică. În esență, identificarea electronică reprezintă procesul de utilizare a datelor de identificare a persoanelor în format electronic, în scopul identificării persoanei în cadrul sistemelor informaționale. Astfel, semnătura electronică a persoanei fizice, indiferent de modalitatea de obținere a acesteia, este intrinsec legată de identitatea persoanei fizice, nu a unei persoane juridice. În contextul modificării modului de reglementare a semnăturii electronice și a includerii noțiunii de „identificare electronică” în Legea nr.124/2022, se impune operarea de modificări la Hotărârea Guvernului nr.1141/2017.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative Pe parcursul ultimilor ani, Guvernul a depus eforturi de modernizare a serviciilor publice și de e-Transformare a Guvernării care să pună la dispoziția cetățenilor Republicii Moldova diferite soluții informaționale de accesare a serviciilor publice și de consum de date din cadrul sistemelor și resurselor informaționale de stat. Relevante în acest sens sunt Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice, Portalul guvernamental al cetățeanului (MCabinet), serviciul guvernamental de livrare (MDelivery), aplicația guvernamentală integrată a serviciilor electronice EVO. Utilizarea respectivelor sisteme informaționale partajate necesită autentificarea persoanelor fizice prin intermediul semnăturii electronice calificate cel puțin la etapa inițială de autentificare în sistem. Potrivit Programului de activitate al Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană”, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.28/2023, unul dintre obiectivele Guvernului îl constituie extinderea accesului la servicii electronice pentru cetățeni și antreprenori, promovarea digitalizării proceselor administrative din cadrul instituțiilor publice și a serviciilor publice.

De asemenea, conform **pct.IV.5. Obiectivului general nr. 4 Crearea unui stat digital eficient, inteligent și transparent** din Strategia de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 650/2023, „Digitalizarea poate și trebuie să sporească eficiența, transparența și securitatea serviciilor publice. Odată cu utilizarea pe scară largă a identității digitale și a semnăturii electronice, va fi posibilă introducerea principiilor „implicit digital” (*en. digital first*) și „sigur prin design” (*en. secure by design*), care să permită păstrarea și accesarea online a tuturor datelor administrative în condiții de siguranță și securitate.”

Realizarea dezideratelor Programului de activitate al Guvernului și al Strategiei de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030 sunt în disonanță cu prevederea de la pct. 27 din Regulamentul privind modalitatea de aplicare a semnăturii electronice de către funcționarii persoanelor juridice de drept public în cadrul circulației electronice a acestora care limitează utilizarea cheii private a angajatului, eliberată de către prestatorii de servicii de încredere la inițiativa persoanei juridice de drept public, doar în scopuri ce țin de îndeplinirea atribuțiilor funcționale. Astfel, angajații persoanelor de drept public, chiar dacă dispun de semnătură electronică calificată, nu o pot utiliza la accesarea sistemelor informaționale partajate: de ex.: Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice, Portalul guvernamental al cetățeanului (MCabinet), serviciul guvernamental de livrare (MDelivery), aplicația guvernamentală integrată a serviciilor electronice EVO, în contextul necesității realizării unor scopuri personale, chiar dacă din punct de vedere financiar persoana juridică de drept public nu suportă cheltuieli suplimentare.

De asemenea, necesitatea abrogării în totalitate a normei pct.27 din regulamentul precitat, rezultă din realitățile actuale, în care o persoană fizică poate deține mai multe semnături electronice calificate eliberată de unul sau mai mulți prestatori de servicii de încredere, cu cheia privată păstrată pe diferite tipuri de dispozitive (dispozitiv mobil, stick etc.). Astfel, reieșind din faptul că identificatorul persoanelor fizice în cadrul sistemelor informaționale de stat îl reprezintă numărul de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP) și nu numărul de identificare de stat al persoanei juridice (IDNO) în cadrul căreia activează angajatul, constatăm perimarea normei pct.27 care instituie obligativitatea utilizării de către angajat, în timpul îndeplinirii atribuțiilor funcționale, strict a cheii private create în acest scop, or, indiferent de cheia privată a semnăturii electronice calificate utilizată, un document se consideră semnat electronic de către persoana fizică care o deține și cu valoare juridică similară. De altfel, semnătura electronică a persoanei fizice, indiferent de modalitatea de obținere a acesteia, este intrinsec legată de identitatea persoanei fizice, nu a unei persoane juridice.

Suplimentar, menționăm că actuala normă a pct.27 din Regulamentul privind modalitatea de aplicare a semnăturii electronice de către funcționarii persoanelor juridice de drept public în cadrul circulației electronice a acestora creează condiții de tragere la răspundere disciplinară a angajatului ce a utilizat cheia privată în scop personal, fapt ce descurajează utilizarea serviciilor publice electronice și a sistemelor informaționale de stat de către persoanele fizice respective și afectează utilizarea pe scară largă a identității digitale și a semnăturii electronice.

Totodată, argumentăm necesitatea intrării în vigoare a prevederilor proiectului de hotărâre la data publicării acestuia în Monitorul Oficial prin prevederile art.56 alin.(3) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. Astfel, prin prezentul proiect se urmărește eliminarea unor lacune din Hotărârea Guvernului nr.1141/2017, calificat ca unul dintre cazurile care justifică intrarea în vigoare a actului normativ pentru o altă dată decât în termenul general stabilit în art.56 alin.(1) din Legea nr.100/2017.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin prezentul proiect se abrogă pct.27 din Regulamentul privind modalitatea de aplicare a semnăturii electronice de către funcționarii persoanelor juridice de drept public în cadrul circulației electronice a acestora, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1141/2017.
<i>3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare</i> Proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat în vederea asigurării implementării prevederilor Legii nr.124/2022 și a utilizării de către angajații persoanelor juridice de drept public a cheii private și în alte scopuri decât cele de serviciu. Prin urmare, analiza unor opțiuni alternative și a riscurilor lipsei de intervenție nu se justifică.
4. Analiza impactului de reglementare
<i>4.1. Impactul asupra sectorului public</i> Proiectul hotărârii Guvernului nu implică un impact structural sau instituțional asupra sistemului administrației publice.
<i>4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative</i> Amendamentul propus la Hotărârea Guvernului nr.1141/2017 nu necesită mijloace financiare din bugetul de stat.
<i>4.3. Impactul asupra sectorului privat</i> Proiectul hotărârii Guvernului nu implică un impact direct asupra sectorului privat. Semnarea contractelor, actelor, cererilor etc., precum și accesul la serviciile publice electronice la distanță necesare a potențialilor clienți persoane fizice va fi posibil fără prezența fizică, în virtutea utilizării semnăturii electronice calificate de către angajații persoanelor juridice de drept public.
<i>4.4. Impactul social</i> Proiectul de hotărâre de Guvern prezintă avantaje cu precădere pentru cetățenii Republicii Moldova angajați ai persoanelor juridice de drept public. Astfel, aceștia vor putea utiliza sistemele informaționale partajate instituie de Guvern și se vor putea autentifica în sistemele informaționale nu doar în scopul exercitării atribuțiilor de serviciu, dar și al necesităților personale. Subsecvent, persoanele fizice respective nu vor suporta cheltuieli necesare eliberării unei semnături electronice calificate din proprie inițiativă. <i>4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal</i> Modificările propuse nu vor avea impact asupra modului de prelucrare a datelor cu caracter personal. Prin oferirea posibilității persoanelor fizice de accesare în scop personal a Portalului guvernamental al cetățeanului și a aplicației guvernamentale integrate a serviciilor electronice EVO, angajații vor avea posibilitatea vizualizării informației privind prelucrarea datelor cu caracter personal de către operatorii de date. <i>4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen</i> Modificările propuse vor asigura accesul echitabil și egal al tuturor angajaților persoanelor juridice de drept public la serviciile publice prestate în format electronic și la informațiile despre sine din resursele informaționale de stat, prin intermediul semnăturii electronice.
<i>4.5. Impactul asupra mediului</i>
<i>4.6. Alte impacturi și informații relevante</i> Nu au fost identificate.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
<i>5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională</i>

Nu se impun.
5.2. <i>Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE</i> Nu se impun.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În conformitate cu pct. 177 din Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului și a art. 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul de inițiere a fost plasat pe pagina particip.gov.md. De asemenea, în conformitate cu prevederile Legii 239/2008 privind transparența în procesul decizional, în scopul implicării și asigurării participării tuturor părților interesate în prezentarea propunerilor asupra proiectului de hotărâre în cauză, a fost plasat anunțul privind consultarea publică, pe platforma particip.gov.md. Proiectul urmează a fi supus avizării de către Cancelaria de Stat, Ministerul Finanțelor, Serviciul de Informații și Securitate și Instituția publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul urmează a fi supus expertizei juridice din partea Ministerul Justiției și expertizei anticorupție din partea Centrului Național Anticorupție, în conformitate cu prevederile art.34 alin.(3) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul de hotărâre de Guvern nu necesită aprobarea unor acte normative sau modificarea cadrului normativ.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Proiectul de hotărâre de Guvern nu necesită implementarea unor măsuri de implementare a prevederilor proiectului de act normativ.

Secretar de stat